

ציפורים בישראל

שלומית ליפשיץ

בישראל יש מספר מיני ציפורים גדול. קרוב ל 550 מיני ציפורים זוהו בישראל. לשם השוואה -בגרמניה ששטחה גדול יותר מפי עשר מישראל זוהו רק כ- 260 מינים. הסיבה למספר המינים הגדול הוא מיקומה הגיאוגרפי של ישראל במפגש של שלוש יבשות. כתוצאה מכך יש בישראל מינים שמקורם מאירופה, מינים שמקורם מאפריקה ומינים שמקורם מאסיה. בנוסף- ישראל נמצאת בנתיב היבשתי הקצר ביותר בין מזרח אירופה ומערב אסיה לבין אפריקה ולכן משמשת כנתיב נדידה למאות מיליוני ציפורים שמעדיפות לנדוד מעל היבשה. ריבוי הנופים בישראל ומזג האוויר המגוון, שאינו קר מאד מאפשרים קיום לציפורים שונות שיש להן התאמות מגוונות וכן קיום לציפורים שנוודות מהצפון הקר לישראל בחורף.

נהוג לחלק את הציפורים בישראל לציפורים יציבות ולציפורים נוודות.

ציפורים יציבות מצויות בישראל כל השנה ומקננות כאן. למשל הבלבול, הצופית, הפשוש, העורב, הצוצלת ועוד. יש בישראל כ- 100 מינים של ציפורים יציבות

ציפורים נוודות – נהוג לחלק לשלוש קבוצות - לפי זמן שהיה שלהן בארץ:

- **ציפורים חולפות** – ציפורים שחולפות בשמי הארץ במהלך הנדידה שלהן בסתיו מביתן באירופה או באסיה בדרכן לאפריקה שם הן שוהות בחורף. הן חוזרות ועפות מעל ישראל באביב בדרכן חזרה לארצות הבית שלהן כדי לקנן. בדרך כלל הן עוצרות בישראל לחניה קצרה באורך לילה או יממה או מספר ימים ואז ממשיכות בדרכן לעבר יעדן. למשל החסידה הלבנה והנחיליאלית הצהוב. יש כ- 200 מיני ציפורים חולפות.

- **ציפורים חורפות** – ציפורים שמגיעות לישראל בנדידה מאירופה או מאסיה בסתיו, בספטמבר או אוקטובר (אם כי יש שמקדימות). הן נשארות פה במהלך כל החורף. באביב הן עפות בחזרה כדי לקנן בארצות מהן באו. למשל הנחיליאלית הלבן, אדום החזה והפרוש המצוי. יש כ- 100 מיני ציפורים חורפות.

- **ציפורים מקייצות** - ציפורים שמגיעות לישראל באביב, בערך בפברואר- מרץ, בנדידה מאפריקה. הן שוהות בישראל כל הקיץ ומקננות כאן. הן עוזבות את ישראל לאחר שסיימו לקנן ועפות דרומה, בחזרה לאפריקה. למשל תור מצוי, סיס חומות, סנונית רפתות, שרקרק מצוי, בז אדום ועוד. יש כ 50 מיני ציפורים מקייצות

קבוצה נוספת של ציפורים הן ה**ציפורים המזדמנות** – אלה ציפורים נדירות בארץ, שמגיעות לישראל מידי פעם, כנראה במהלך סערות או על אניות. ישראל אינה בתחום התפוצה הרגיל שלהן אך הן נמצאות ברשימת המינים שזוהו בישראל. יש כ- 100 מינים כאלה.